

1. ALAPOZÓ TÖRZSTANTÁRGYAK

Tantárgy neve: Fonológia				
Kredit: 4	Félév: 1	Heti óraszám: 4	Óratípus: Előadás X Szeminárium ☐ Gyakorlat ☐	Értékelés: Kollokvium X Gyakorlati jegy ☐
Tantárgy leírása: A kurzus bevezetést ad a modern fonológiaelméletbe. Az érintett témák a következők: a fonológia területei, váltakozások, fonotaktika, prozódia; a fonológiai ábrázolások elméletei, jegyek, elemek, szupraszegmentális szerveződés, autoszegmentális fonológia; A fonológiai levezetések elméletei, a szabálysorrend kérdései; a deklaratív fonológiák és az optimalitáselmélet. Előtanulmányi feltételek: – Heti 2 óra előadás + heti 2 óra tutoriális konzultáció				
Kötelező olvasmányok: Michael Kenstowicz: Phonology in Generative Grammar. Blackwell, Oxford, 1994. Durand, Jacques, Siptár Péter: Bevezetés a fonológiába. Osiris kiadó, Budapest, 1997.				

Tantárgy neve: Szintaxis					
Kredit: 4	Félév: 1	Heti óraszám: 4	Óratípus: Előadás X Szeminárium □ Gyakorlat □	Értékelés: Kollokvium X Gyakorlati jegy □	
Tantárgy leírása:					
<p>A tantárgy célja a korszerű szintaxiselméletek alapjainak megtanítása, a mondattani kutatás alapvető módszereinek készségszintű elsajátíttatása, ezen belül a generatív nyelvelmélet és nyelvtanelmélet kereteiben felvázolt szintaxis komponens fogalmainak, problémamegoldási módszereinek, technikáinak megismertetése, valamint különféle nyelvek empirikus adatainak elemzésében és értelmezésében való kreatív alkalmazása.</p> <p>Előtanulmányi feltételek: – Heti 2 óra előadás + heti 2 óra tutoriális konzultáció</p>					
Kötelező olvasmányok:					
<p>Radford, Andrew. Transformational Grammar. Cambridge University Press, Cambridge, 1993.</p> <p>Radford, Andrew. Syntax: A minimalist introduction. Cambridge University Press, Cambridge, 1997.</p> <p>Haegeman, Liliane. Introduction to Government and Binding Theory. Blackwell, Oxford, 2. kiad. 1994.</p>					

Tantárgy neve: A nyelvtudomány módszertana 1. (Logika)

**Heti
óraszám:**
2

Tantárgy leírása:

A nyelvészeti logika alapjai

A nyelvtudomány vizsgálatai során a formális logika módszereit alkalmazza, hiszen precíz fogalmak használatára, világos kijelentések megfogalmazására, vizsgálati eredményeinek általánosítására és megállapításainak deduktív módon történő rendszerezésére törekszik. A tanegység célja, hogy hallgatóit megismertesse a természetes nyelvek formális elemzésének alapjaival. Ennek során a következő témákkal kíván foglalkozni:

- halmazelmélet,
- relációk és függvények,
- kijelentéslogika,
- predikátumlogika.

A tantárgy keretein belül a hallgatók számára az elementáris logika elméleti alapjainak megismerésén túl lehetőség nyílik az generalizációk és következtetések képességének fejlesztésére is.

Ajánlott olvasmányok:

Allwood, Jens, Lars-Gunnar Anderson und Östen Dahl, *Logik für Linguisten*. Romanistische Arbeitshefte, Nr. 8, Tübingen, Niemeyer, 1973.

Lohnstein, Horst. *Formale Semantik und natürliche Sprache*. Westdeutscher Verlag, Opladen, 1996.

von Kutschera, Franz und Breitkopf, Alfred, *Einführung in die moderne Logik*. Alber Studienbuch, Verlag Karl Alber, Freiburg/München, 2000, 7. Auflage

Tantárgy neve: Szemantika											
Kredit: 4	Félév: 1	Heti óraszám: 4	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	☒ ☐ ☐	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy						
<table border="0"> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>☒</td> <td>☐</td> </tr> </table>										☒	☐
				☒	☐						
Tantárgy leírása:											
<p>1. A modellelméleti szemantika alapfeltevései és célkitűzései. Mondatjelentés, igazságfeltételek, kompozicionalitás. A szójelentés és a tulajdonított jelentés („speaker’s meaning”) helye a modellelméleti szemantikában.</p> <p>2. Az implikaturák, a következményreláció és az előfeltevések megkülönböztetése. Empirikus tesztek.</p> <p>3. Szintaxis és szemantika kapcsolata. A szintaktikai ábrázolás lefordítása a logika nyelvére. Többértelműség, alulspecifikáció.</p> <p>4. Extenzionális Montague-grammatika. Típusok; a lambda-operátor. Első fragmentum: kvantorok nélkül. Tárgyas és tárgyatlan igék, határozók; változók, névmások, személyragok. Második fragmentum: kvantorokkal. Típusemelés, kvantoremelés, hatóköri kérdések. A Partee-háromszög: referáló, predikatív és kvantorjellegű főnévi csoportok. Általánosított konjunkció; nem-Boole-i (csoportokat létrehozó) konjunkció.</p> <p>5. Kvantorok a természetes nyelvben. Az általánosított kvantorok elmélete; a kvantorok tulajdonságai. Alkalmazás: egzisztenciális mondatok, negatív polaritás. Nem főnévi csoporttal kifejezett kvantorok (Partee: D-kvantifikáció és A-kvantifikáció).</p> <p>6. Intenzionális Montague-grammatika. Modalitás és lehetséges világok. Intenzionális kontextusok a természetes nyelvben. Montague intenzionális logikája. Intenzionális igék osztályozása argumentumszerkezetük szerint. Az igeidők mint névmások (Partee). Időhatározók. A Vendler-féle aspektusosztályok és logikai jellemzésük.</p> <p>Előtanulmányi feltételek: Logika, Szintaxis Heti 2 óra szeminárium + heti 2 óra tutoriális konzultáció</p>											
Kötelező olvasmányok:											
<p>Gamut, L.T.F. Logic, Language and Meaning. University of Chicago Press, Chicago, 1991.</p> <p>Gyuris Beáta – Varasdi Károly – Maleczki Márta. Formális szemantika. Bölcsész konzorcium, Budapest, 2006.</p>											
Ajánlott olvasmányok:											
<p>Chierchia Gennaro—McConnell-Ginet Sally. Meaning and Grammar. 2. kiadás. MIT Press, 2000.</p> <p>Dowty D.—Peters S.—Wall R. Introduction to Montague Semantics. 1. kiadás: Reidel 1980. További kiadások, utánnomás: Kluwer és Springer.</p> <p>Heim I.—Kratzer A.. Semantics in Generative Grammar. Wiley—Blackwell, 1998. (Blackwell Textbooks in Linguistics)</p> <p>Landman F. Structures for Semantics. Kluwer, 1991.</p>											

Tantárgy neve: Kutatásmódszertan				
Kredit: 5	Félév: 1	Heti óraszám: 4	Óratípus: Előadás ☐ Szeminárium ☒ Gyakorlat ☐	Értékelés: Kollokvium ☐ Gyakorlati jegy ☒
Tantárgy leírása:				
<p>A tantárgy célja a modern grammatikai kutatásokban szokásos deduktív, kísérletező-modelláló módszertan megismertetése – konkrét példák kapcsán. Ennek lépései a problémafelvetés, anyaggyűjtés-megfigyelés, hipotézisalkotás, a hipotézisnek a nyelvi tényekkel való egybevetése, majd a hipotézis pontosítása. A kurzus során foglalkozunk a kutatási eredmények bemutatásának különféle műfajaival is (előadáskivonat, kiosztmány, tanulmány, szóbeli előadás).</p> <p>Előtanulmányi feltételek: -- Heti 2 óra gyakorlat + heti 2 óra tutoriális konzultáció</p>				
Kötelező olvasmányok:				
<p>Kiefer Ferenc. A nyelvtudomány néhány tudományelméleti – módszertani kérdése 1. <i>Tertium non datur</i> 2. ELTE, Budapest, 1985. 37–66. Kiefer Ferenc: A nyelvtudomány néhány tudományelméleti – módszertani kérdése 2. <i>Tertium non datur</i> 3. ELTE, Budapest, 1985. 29–55.</p>				

2. SZAKMAI TÖRZSMODUL

Tantárgy neve: Magyar fonológia				
Kredit: 5	Félév: 1	Heti óraszám: 4	Óratípus: Előadás ☐ Szeminárium ☒ Gyakorlat ☐	Értékelés: Kollokvium ☐ Gyakorlati jegy ☒
Tantárgy leírása: A kurzus célja a magyar fonológia korszerű elméleti keretben történő áttekintése. Az érintett témakörök a következők: A magyar nyelv szegmentumkészlete, a fonotaktikai szabályszerűségek, a mássalhangzókat érintő folyamatok (hasonulások, palatalizációs folyamatok), a magánhangzók váltakozásai (hosszúsági és minőségi váltakozások, a magánhangzó-harmónia), a prozódiai jelenségek Előtanulmányi feltételek: –				
Kötelező olvasmányok: Kiefer F. (szerk.) Strukturális magyar nyelvtan II. Fonológia. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1994. válogatott fejezetek Siptár Péter – Törkenczy Miklós. The Phonology of Hungarian. The Phonology of the World's Languages. Series Editor: Jacques Durand. Oxford University Press/Clarendon Press, Oxford/New York, 2000.				

Tantárgy neve: Magyar szintaxis				
Kredit: 5	Félév: 1	Heti óraszám: 4	Óratípus: Előadás ☐ Szeminárium ☒ Gyakorlat ☐	Értékelés: Kollokvium ☐ Gyakorlati jegy ☒
Tantárgy leírása:				
<p>A kurzus tárgya a magyar mondat szerkezet generatív leírása. Témakörök: a mondat topik-predikátum tagolása; a predikátum belső szerkezete; az igei kifejezés belső szerkezete és szórendje; az ige utáni szabad szórend levezetése; az igekötő szerkezeti helye és funkciója; az igekötő és az aspektus; a fókusz szerkezeti helye és funkciója; a disztributív kvantorok szerkezeti helye és hatóköre; a hatókörértelmezés elve; a tagadás; igetagadás és fókusztagadás; a tagadó névmások.</p> <p>Előtanulmányi feltételek: Szintaxis Heti 2 óra szeminárium + heti 2 óra tutoriális konzultáció</p>				
Kötelező olvasmányok:				
<p>É. Kiss K. Új magyar nyelvtan. I. Mondattan. Osiris, Budapest, 2003. 1–6. fejezet K. É. Kiss The Syntax of Hungarian. Cambridge University Press, Cambridge, 2002. 1–6. fejezet.</p>				

Tantárgy neve: Történeti nyelvészet					
Kredit: 5	Félévek száma: 1	Heti óraszám: 4	Óratípus: Előadás ☐ Szeminárium ☒ Gyakorlat ☐	Értékelés: Kollokvium ☐ Gyakorlati jegy ☒	
Tantárgy leírása:					
<p>Ez a kurzus a történeti nyelvtudomány elméletének és módszertanának áttekintését nyújtja. Az érintett témák az alábbiak: (i) A hangváltozás elméletei (újgrammatikus, strukturalista, korai generatív, funkcionális/adaptív, optimalitáselmélet); (ii) A nyelvtani változás elméletei (újgrammatikus értelemben vett analógia, természetes morfológia, az analógia újabb keletű elméletei, a szintaktikai változások és a grammatikalizáció elméletei); (iii) Etimológia.</p>					
Kötelező olvasmányok:					
-					
Ajánlott olvasmányok:					
<p>Anderson, John M. (1985) 'The status of voiced fricatives in Old English' <i>Folia Linguistica Historica</i> 6:215–243.</p> <p>Wilbur, Terence H. (ed.). <i>The Lautgesetz-Controversy: A Documentation (1885–86)</i>. Benjamins, Amsterdam, 1977.</p> <p>Paul, Hermann. <i>Prinzipien der Sprachgeschichte</i>. Niemeyer, Tübingen, 1995.</p> <p>Lindblom, Björn, Susan Guion, Susan Hura, Seung-Jae Moon, Raquel Willerman (1995) 'Is sound change adaptive?' <i>Rivista di Linguistica</i> 7.1:5–37.</p> <p>Blevins, Juliette. <i>Evolutionary Phonology</i>. 2005.</p> <p>Malkiel, Yakov. <i>Etymology</i>. Cambridge University Press Cambridge, 1993.</p> <p>Hopper, Paul J. & Elizabeth Closs Traugott. <i>Grammaticalization</i>. Cambridge University Press, Cambridge, 1993.</p> <p>Fónagy Iván (1956) 'Über den Verlauf des Lautwandels' <i>Acta Linguistica Hungarica</i> 6:173–278.</p> <p>Weinreich, Uriel, William Labov & Marvin Herzog 'Empirical foundations for a theory of language change.' in: Lehmann, W. & Y. Malkiel (szerk.) <i>Directions for Historical Linguistics</i>. University of Texas Press, Austin, 1968. 95–188 o.</p>					

Tantárgy neve: Terepmunka				
Kredit: 4	Félév: 1	Heti óraszám: 4	Óratípus: Előadás ☐ Szeminárium ☒ Gyakorlat ☐	Értékelés: Kollokvium ☐ Gyakorlati jegy ☒
Tantárgy leírása:				
<p>A terepmunka a nyelvi adatok gyűjtésének és kiválasztásának, valamint azok előzetes feldolgozásának módszertanával és annak problémáival foglalkozik. A kurzus konkrét tartalma félévről félévre változik. Lehet olyan, hogy a hallgatók egy-egy általuk nem ismert idegen nyelv grammatikáját tárják fel egy anyanyelvi beszélőtől (mint informánstól) gyűjtött adatok alapján. Más ide tartozó kurzusok: feladatgyűjteményben leírt problémák kollektív megoldása, ill. anyaggyűjtési gyakorlat és a gyűjtött anyagok feldolgozása.</p> <p>Előtanulmányi feltételek: –</p>				
Kötelező olvasmányok:				
félévenként változó, az aktuális tematikának megfelelően				

Tantárgy neve: Nyelvészeti gyakorlat

Félév: 1	Heti óraszám: 4
--------------------	-------------------------------

Tantárgy leírása:

A nyelvészeti gyakorlat c. kurzus mindig egy folyó kutatás köré szerveződik. A kurzus során a hallgatók megismerkednek a kutatás témájával, menetével, és képzettségüknek megfelelően aktívan be is kapcsolódnak az adott kutatómunkába. Az ismeretek szerzése mellett a fő hangsúly a módszertani készségek elsajátításán van.

A kurzus témája félévenként változhat. Nyelvészeti gyakorlatot tervezünk pszicholingvisztikából – az afáziakutatással kapcsolatos témából, számítógépes nyelvészetből – a gépi fordítás témaköréből, valamint magyar mondattanból.

Előtanulmányi feltételek: az adott félévben meghirdetett kurzus témájának megfelelően Bevezetés a pszicholingvisztikába, vagy egy félév Bevezetés a nyelvtechnológiába és egy félév A nyelvtechnológia alapjai és nyersanyagai; vagy Magyar mondattan
Heti 2 óra gyakorlat + heti 2 óra tutoriális konzultáció

Kötelező olvasmányok:

Félévenként változó

Tantárgy neve: Szakdolgozatíró szeminárium				
Kredit: 3	Félévek száma: 1	Heti óraszám: 4	Óratípus: Előadás: Szeminárium: X	Értékelés: Kollokvium: Gyakorlati jegy: X
Tantárgy leírása:				
<p>A kurzus célja a szakdolgozó felkészítése a szakdolgozat megírására, különös tekintettel az anyaggyűjtésre, a formai és tartalmi követelmények megfelelő betartására. A szeminárium során a témavezető hétről hétre figyelemmel kíséri a szakdolgozók munkájának előrehaladását, a hasonló témával foglalkozó szakdolgozóknak pedig lehetőségük van egymás munkájának megismerésére és megbeszélésére.</p>				
Kötelező olvasmányok:				
-				
Ajánlott olvasmányok:				
Umberto Eco. Hogyan írjunk szakdolgozatot? Gondolat, Budapest, 1992.				
Joseph Gibaldi. MLA Handbook for Writers of Research Papers. MLA, New York, 1995.				

Tantárgy neve: Nyelvelméletek					
Kredit: 5	Félév: 1	Heti óraszám: 4	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	X ☐ ☐	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy
<p>Tantárgy leírása:</p> <p>A kurzus először az 1990-es évek első felének generatív szintaxiselméletével: a máig meghatározó szerepű „elvek és paraméterek” elmélettel foglalkozik. Alapkérdése: melyek az emberi nyelvek működését meghatározó, univerzális, genetikailag kódolt alapelvek, és ezek milyen paraméterek mentén különböznek az egyes nyelvekben. Az áttekintendő témakörök: argumentumszerkezet és tematikus szerepek, frázisszerkezet, NP-mozgatás, operátormozgatás, fejmozgatás, kötéselmélet, kontrollelmélet, esetelmélet, mondattani tartományok/szigetek. Végül az 1990-es évek második felében fellépő minimalista szintaxismodell felépítésével, működésével, legfontosabb tulajdonságaival ismerkedünk meg.</p> <p>Előtanulmányi feltételek: Szintaxis Heti 2 óra előadás és/vagy szeminárium + heti 1 óra tutoriális konzultáció</p>					
<p>Kötelező olvasmányok:</p> <p>N. Chomsky – H. Lasnik. The Theory of Principles and Parameters. In: N. Chomsky: <i>The Minimalist Program</i>. MIT Press, Cambridge, Mass, 1995. 13-137.</p> <p>Ajánlott olvasmányok:</p> <p>Radford, A. <i>Minimalist Syntax</i>. Cambridge University Press, 2004. Hornstein, N. et al. <i>Understanding Minimalism</i>. Cambridge University Press, 2005. Chomsky, N. <i>The Minimalist Program</i>. MIT Press, Cambridge MA, 1995. Chomsky, N. <i>Minimalist inquiries: The framework</i>. In: R. Martin et al. (eds.), <i>Step by Step: Essays in Honor of Howard Lasnik</i>. The MIT Press, Cambridge, MA, 2000. 89–155. Lasnik, H. <i>Minimalist Analysis</i>. Blackwell, Oxford, 1999.</p>					

3. DIFFERENCIÁLT ISMERETEK

Tantárgy neve: Nyelvfilozófia					
Kredit: 2	Félévek száma: 1	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás ☒ Szeminárium ☐	Előtanulmányi feltétel: X -	Értékelés: Kollokvium ☒ Gyakorlati jegy ☐
Tantárgy leírása:					
<p>A tantárgy célja, hogy átfogó képet adjon a nyelvfilozófiáról. Az analitikus filozófia a nyelvi fordulatnak köszönheti születését: Gottlob Frege, Bertrand Russell és követőik úgy vélték, illetve vélik, hogy a filozófiai problémák a nyelvi analízis révén oldhatók meg. A fő kérdések a nyelvi jelentésre, referenciára, nyelvhasználatra, nyelvtanulásra stb. irányulnak. A nyelvi analízis kifinomult eszközei lehetővé teszik a filozófia egyéb területeinek precíz vizsgálatát, ezért kiemelt szereppel bír az oktatásban.</p>					
Kötelező olvasmányok:					
<p>Grice, H. P. Jelentés. in Pléh Cs.–Síklaki I.–Terestyéni T. (szerk.) Nyelv, kommunikáció, cselekvés. Osiris, Budapest, 1997. 188–197. o. Austin, J. L. Tettek ért szavak. Akadémiai, Budapest, 1990. Searle, J. R. Elme, nyelv és társadalom. Vince, Budapest, 2000. Clarke, A. A megismerés építőköve. Osiris, Budapest, 1996. Dennett, D. C. Az intencionalitás filozófiája. Osiris, Budapest, 1998.</p>					
Ajánlott olvasmányok:					
<p>Nagel, Thomas. What Does it All Mean? A Very Short Introduction to Philosophy. Oxford University Press, New York, 1987. Scruton, Roger. Modern Philosophy: An Introduction and Survey. Reed Consumer Books, London, 1994. Honderich, Ted, and Burnyeat, Myles, eds. Philosophy As It Is. Penguin, Harmondsworth, 1979.</p>					

Tantárgy neve: A nyelvtechnológia alapjai				
Kredit: 4	Félév: 1	Heti óraszám: 4	Óratípus: Előadás ☐ Szeminárium ☒ Gyakorlat ☐	Értékelés: Kollokvium ☐ Gyakorlati jegy ☒
Tantárgy leírása:				
<ul style="list-style-type: none"> - Karakterek, kódolási szabványok. - A természetes nyelvek számítógépes ábrázolásának kutatási problémái. - A formális nyelvek alkalmazása a természetes nyelvek kutatásában. - Morfológiai rendszerek fejlesztése és alkalmazása. - Szintaktikai elemzési algoritmusok. - Tudásreprezentáció. - Szótárak reprezentálása. - A fordítás problémája, az emberi fordítás támogatása. - Gépi fordítás. - A beszédfeldolgozás és a nyelvtechnológia találkozási pontjai. <p>Előtanulmányi feltételek: A nyelvtudomány módszertana 1. (Logika)</p>				
Ajánlott olvasmányok:				
<p>Jurafsky, D. & J. H. Martin. Speech and Language Processing. Prentice Hall, 2000. Dale, R., H. Moisl, H. Somers (eds.) Handbook of Natural Language Processing. Marel Dekker, 2000. Prószték G. & Kis B. Számítógéppel emberi nyelven. SZAK, Bicske, 1999.</p>				

Tantárgy neve: A nyelvtechnológia eszközei és nyersanyagai				
Kredit: 5	Félév: 1	Heti óraszám: 4	Óratípus: Előadás ☐ Szeminárium ☒ Gyakorlat ☐	Értékelés: Kollokvium ☐ Gyakorlati jegy ☒
Tantárgy leírása:				
<ul style="list-style-type: none"> - Reguláris kifejezések - Számítógépes lexikográfia és terminológia. - Ontológiák, WordNet. - Korpusznyelvészet. - Tokenizálás, névkifejezések kezelése. - Gépi tanulás korpuszokból. - Jelentés-egyértelműsítés. - Fordítómemóriák. - Szövegszinkronizáció. - Gépi fordítási módszerek. <p>Előtanulmányi feltételek: A nyelvtechnológia alapjai</p>				
Ajánlott olvasmányok:				
<p>Jurafsky, D. & J. H. Martin. Speech and Language Processing. Prentice Hall, 2000. Dale, R., H. Moisl, H. Somers (eds.) Handbook of Natural Language Processing. Marel Dekker, 2000. Prószték G. & Kis B. Számítógéppel emberi nyelven. SZAK, Bicske, 1999.</p>				

Tantárgy neve: A nyelvtudomány módszertana 2. (Linguistische Methoden)				
Kredit: 2	Félévek száma: 1	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás ☐ Szeminárium ☒ Gyakorlat ☐	Értékelés: Kollokvium: ☐ Gyakorlati jegy: X
Tantárgy leírása:				
<p>A nyelvészet empirikus módszertani alapvetése</p> <p>A nyelvtudomány vizsgálati tárgyai és módszerei tekintetében részben bölcsészet- ill. társadalomtudományi, részben pedig természettudományi diszciplína. A tárgymodulnak ezért a formális logikai alapvetésen túl a nyelvészeti vizsgálatok empirikus módszereivel, kísérleti eljárásaival és eszközeivel is foglalkoznia kell. Ennek során a következő témákkal kíván részletesen foglalkozni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - statisztikai alapismeretek, - korpusznyelvészet, - kísérleti fonetika. 				
Ajánlott olvasmányok:				
Carstensen, K./Ch. Ebert/C. Endriss/S. Jekat/R. Klabunde/H. Langer. Computerlinguistik und Sprachtechnologie. Eine Einführung. 2. Aufl. Elsevier, Heidelberg, 2004				

Tantárgy neve: Uráli összehasonlító nyelvészet				
Kredit: 6	Félév: 2	Heti óraszám: 2+2	Óratípus: Előadás X Szeminárium □ Gyakorlat □	Értékelés: Kollokvium X Gyakorlati jegy □
Tantárgy leírása:				
<p>Az uráli népek és nyelvek áttekintése, az uráli nyelvrokonság kérdései. A nyelvrokonság bizonyítása, az uráli alapnyelv jellege és felbomlása. A történeti összehasonlító nyelvészet módszertana.</p> <p>Előtanulmányi feltételek: –</p>				
Kötelező olvasmányok:				
<p>Bereczki Gábor. A magyar nyelv finnugor alapjai. Budapest, 1996. Hajdú Péter. Bevezetés az uráli nyelvtudományba. Budapest, 1989. Hajdú Péter. Az uráli nyelvészet alapkérdései. Budapest, 1991. Lakó György. A magyar nyelv finnugor alapjai. Budapest, 1964. Csepregi Márta (szerk.). Finnugor kalauz. Budapest, 1998.</p>				

Tantárgy neve: A nyelv használatának nyelvészete					
Kredit:	Félévek száma:	Heti óraszám:	Óratípus:		Értékelés:
2+3	2	3+2	Előadás	X	Kollokvium ☐
			Szeminárium	X	Gyakorlati jegy X
			Gyakorlat	☐	
Tantárgy leírása:					
<p><u>A tárgymodul célja</u>, hogy megismertesse a hallgatót a nyelv mindennapi használatával kapcsolatos tudományos igényű felvetésekkel és az ezek tárgyalása során szükséges alapvető fogalmakkal és kutatási módszerekkel. Ennek birtokában a hallgató képessé válik beszélt nyelvi jelenségek és problémák önálló feltárására, leírására és elméleti igényű értékelésére a kapcsolódó szakirodalom feldolgozásával. Ezzel be tud kapcsolódni a kurrens kutatások egyik fő vonulatába is.</p> <p><u>A tárgymodul tematikája</u></p> <p>Tartalmi szempontból a tárgy három fő csomópont köré épül: (i) pszicho- és szociolingvisztikai (alap)ismeretek; (ii) diskurzuselemzés és (iii) nyelvelsajátítás. Formája pedig egy áttekintő előadás és azt kiegészítő (legalább) két szeminárium.</p>					
Kötelező olvasmányok:					
-					
Ajánlott olvasmányok:					
<p>Dittmar, Norbert. Grundlagen der Sociolinguistik. Niemeyer, Tübingen, 1997.</p> <p>Wode, Henning. Psycholinguistik: eine Einführung in die Lehr- und Lernbarkeit von Sprache – Theorien, Methoden, Ergebnisse. Ismaning, Hueber, 1993.</p> <p>Klein, Wolfgang & Dimroth, Christine (2003): Der ungesteuerte Zweitspracherwerb Erwachsener: Ein Überblick über den Forschungsstand. Auszug: Kap. IMIS-Beiträge Heft 21: 127-161. Universität Osnabrück.</p>					

Tantárgy neve: Haladó fonológia				
Kredit: 5	Félév: 1	Heti óraszám: 4	Óratípus: Előadás ☐ Szeminárium ☒ Gyakorlat ☐	Értékelés: Kollokvium ☐ Gyakorlati jegy ☒
Tantárgy leírása:				
<p>A kurzus áttekinti a fonológiaelmélet fő vonulatait a klasszikus generatív elemzésektől az Optimalitás-elméletig és a Kormányzás-fonológiáig. Feladata, hogy áthidalja az alapozó fonológia-kurzus során oktatott hagyományos fonológiai elemzés (nagyreszt az ún. Klasszikus Generatív Fonológia) és a legmodernebb irányzatok közti szakadékat, és elfogulatlanul bemutassa a kortárs elméletek főbb vonulatait. A tárgyalt témák: Az SPE-től napjainkig (a szótag felemelkedése, az Autoszegmentális Fonológia, a Lexikális Fonológia). Optimalitás és fonológia (Szabályok vagy megszorítások?, megszorítások sorrendezése, paradigmauniformitás). Kormányzás és fonológia (a szótag bukása, egyértékű fonológiai jegyek, kormányzás és engedélyezés). „Búcsú az összetevőktől”: CV/VC (Szigorú CV Fonológia, a szó eleje, VC Fonológia).</p>				
Kötelező olvasmányok:				
<p>Kenstowicz, Michael (1993) Phonology in Generative Grammar (Blackwell Textbooks in Linguistics). Archangeli, Diana - D. Terence Langendoen. Optimality Theory: An Overview. Blackwell, 1997. Harris, John. English Sound Structure. Blackwell, Cambridge, Mass. and Oxford, 1994.</p>				
Ajánlott olvasmányok:				
<p>Chomsky, Noam - Morris Halle. The Sound Pattern of English. MIT Press, 1968. Scheer, Tobias. A Lateral Theory of Phonology. Vol 1: What is CVCV, and Why Should it Be? Mouton de Gruyter, Berlin, 2004. Prince, Alan - Paul Smolensky (1993) Optimality Theory: Constraint Interaction in Generative Grammar. (http://roa.rutgers.edu/view.php3?roa=537)</p>				

Tantárgy neve: Haladó szintaxis				
Kredit: 5	Félév: 1	Heti óraszám: 4	Óratípus: Előadás ☐ Szeminárium ☒ Gyakorlat ☐	Értékelés: Kollokvium ☐ Gyakorlati jegy ☒
Tantárgy leírása:				
<p>A kurzus témái félévenként változnak; így a kurzus több félévben is felvehető. Elsősorban magyar anyagon foglalkozunk a generatív mondattani kutatások kurrens kérdéseivel és eredményeivel. Tárgyaljuk a főnévi csoport szerkezetét, különös tekintettel a birtokos szerkezetre, foglalkozunk az igeneves kifejezésekkel, különösen a személyragos főnévi igenévvel, a határozói igenévvel és annak passzivizáló szerepével, a névszói állítmánnyal, az azonosító mondatokkal, a kvantorok szerkezeti helyével és értelmezésével, a fókusz problémáival stb.</p> <p>Előtanulmányi feltételek: Magyar mondattan Heti 2 óra szeminárium + heti 2 óra tutoriális konzultáció</p>				
Kötelező olvasmányok:				
<p>K. É. Kiss. The Syntax of Hungarian. Cambridge University Press, Cambridge, 2002. 7-10. fejezet. É. Kiss K. (2008) Free word order, (non-)configurationality and phases. Linguistic Inquiry 39.3., valamint félévenként változó tanulmányok.</p>				

Tantárgy neve: Nyelvelsajátítás				
Kredit: 5	Félév: 1	Heti óraszám: 4	Óratípus: Előadás ☐ Szeminárium ☒ Gyakorlat ☐	Értékelés: Kollokvium ☐ Gyakorlati jegy ☒
Tantárgy leírása:				
<p>A kurzus célja, hogy megismertesse a hallgatókat az anyanyelv elsajátításának folyamatával, meghatározott fázisaival. A kurzus ismerteti, hogy mely életkorban milyen anyanyelvi tudás tekinthető tipikusnak, milyen törvényszerűségek érvényesülnek a hangrendszer elsajátításakor, mik a sajátosságai az egyszavas és a kéttagú közléseknek. Megvizsgáljuk az átlagos mondathossz növekedésével együttjáró szerkezeti változásokat, a mondat alkotórészei közötti viszonyokat kifejező nyelvtani eszközök kialakulásának törvényszerűségeit. A kurzus során a következő problémákat is vizsgáljuk: mi a velünk született adottság és a tanulás egymáshoz viszonyított szerepe a nyelvelsajátításban? Szabályok tanulásán vagy asszociációs kapcsolatok kiépülésén alapul-e a nyelvelsajátítás?</p>				
Kötelező olvasmányok:				
<p>Peccei, J. S. Child Language. Routledge, New York, 1999. Gleason, J. (ed.) The Development of Language. Allyn and Bacon, Boston, 1997.</p>				
Ajánlott olvasmányok:				
<p>Lust, B. C. and Foley C. (ed.) First Language Acquisition. Blackwell, Oxford, 2004. Pinker, S. Words and Rules: The Ingredients of Language. Harper Collins, New York, 2000. Smith, N. and Tsimpli, I. (1993): Learning be impossible: the acquisition of possible and impossible languages by a polyglot savant. <i>Lingua 91</i>, pp. 279-347. Smith and Tsimpli (1991): Linguistic modularity? A case study of "Savant" linguist. <i>Lingua 84</i>, pp. 315-351.</p>				

Tantárgy neve: Morfológiaelmélet

Kredit: 5	Félév: 1	Heti óraszám: 4	Óratípus: Előadás ☐ Szeminárium X Gyakorlat ☐	Értékelés: Kollokvium ☐ Gyakorlati jegy X
---------------------	--------------------	---------------------------	---	---

Tantárgy leírása:

A kurzus célja, hogy részletesen megismertesse a hallgatókat a morfológiai szerkezet fogalmával, ezen belül a flexió (ragozás) jellegzetességeivel, a szóképzéssel és szóösszetétellel, a morfológia funkcióival, a morfémák típusaival stb. Külön kiemelten foglalkozik a kurzus a morfológia elméletével, a morfológia és a fonológia, illetve a morfológia és a szintaxis kapcsolatával. Betekintést nyernek a hallgatók a produktivitással kapcsolatos főbb problémákba is. A kurzus során alkalom nyílik különböző típusú morfológiai rendszerek összevetésére is, illetve kitérünk a morfológia diakrón aspektusaira, különös tekintettel a lexikalizáció és a grammatikalizáció jelenségére. A kurzus alaptémájából adódik, hogy egyes morfológiai jelenségeket különböző elméleti szempontok szerint is megvizsgálunk, elemezve és összehasonlítva a tárgyalt elméleteket.

Előtanulmányi feltételek: –

Kötelező olvasmányok:

Bybee, Joan L. Morphology. John Benjamins, 1985.
Haspelmath, Martin. Understanding Morphology. Arnold, London, 2002.

Ajánlott olvasmányok:

Anttila, Raimo. Historical and comparative linguistics. John Benjamins, 1989.
Aronoff, Mark. Word formation in generative grammar. MIT Press, 1976.
Bauer, Laurie. English Word Formation. Cambridge University Press, 1983.
Hopper, Paul J. - E. C. Traugott. Grammaticalization. Cambridge University Press, 2003.
Katamba, Francis. English Words. Routledge, 1994.
Kristó László. The English Word. Letölthető a következő weboldalról:
<http://www.startadsl.hu/Malex>
Matthews, P. Morphology. Cambridge University Press, 1974.
Pinker, S. Words and Rules: The Ingredients of Language. Harper Collins, New York, 2000.
Spencer, Andrew. Morphological Theory. Blackwell, Oxford, 1991.

Tantárgy neve: Szemantikaelmélet				
Kredit: 5	Félév: 1	Heti óraszám: 4	Óratípus: Előadás ☐ Szeminárium ☒ Gyakorlat ☐	Értékelés: Kollokvium ☐ Gyakorlati jegy ☒
Tantárgy leírása:				
<p>A kurzus célja a formális szemantika eszközeinek alkalmazása empirikus problémák kezelésében. A választott témakör a főnévi csoportok tipológiája, ezen belül az ún. csupasz nominálisok és a határozatlan leírások jelentéstana. A kurzus azt is szemléltetni kívánja, hogyan ragadhatók meg az egyes nyelvek közötti különbségek a szemantika eszközeivel.</p> <p>A Partee-háromszög: referáló, predikatív és kvantorjellegű kifejezések, a nekik megfelelő típusemelési műveletek. Csupasz nominálisok az angolban: generikus, univerzális és egzisztenciális olvasatok, kötelező szűk hatókör. Diesing szintaktikai elmélete az univerzális és egzisztenciális olvasatok megoszlásáról A csupasz nominálisok tipológiája, szemantikai paraméterek. Csupasz nominálisok a magyarban: inkorporáció. Generikus és habituális mondatok a magyarban: határozott leírás Topik pozícióban, csupasz nominális Fókusz pozícióban. Határozatlan leírások: kivételes tág hatókör, „közbenső” hatókör, kiválasztó függvénnnyel történő elemzés. Határozatlan leírások és specifikusság.</p> <p>Előtanulmányi feltételek: szemantika, szintaxis Heti 2 óra előadás és/vagy szeminárium + heti 2 óra tutoriális konzultáció</p>				
Ajánlott irodalom:				
<p>Bende-Farkas Ágnes. Verb—Object Dependencies in Hungarian. A DRT-based Approach. Disszertáció, Stuttgarteri Egyetem, 2002.</p> <p>Bende-Farkas Ágnes—Hans Kamp. Indefinites and Binding. From Specificity to Incorporation. Jegyzet, Stuttgarteri Egyetem, 2001.</p> <p>Carlson, Gregory. Reference to Kinds in English. Disszertáció, Massachusetts Egyetem, 1977.</p> <p>Chierchia, Gennaro (1998a): Plurality of Mass Nouns and the Notion of „Semantic Parameter”. In: Rothstein, Susan, szerk.: <i>Events and Grammar</i>. Kluwer, 1998.</p> <p>Chierchia, Gennaro (1998b): Reference to Kinds Across Languages. <i>Natural Language Semantics</i>. 6. köt. (1998-as évf.) 339—405. o.</p> <p>Diesing, Molly. Indefinites. MIT Press, 1994.</p> <p>É. Kiss Katalin. Genericity, Predication and Focus. Rothstein, S. (szerk.): <i>Events and Grammar</i>. Kluwer, 1998.</p>				

Tantárgy neve: Pszicho- és neurolingvisztika				
Kredit: 5	Félév: 1	Heti óraszám: 4	Óratípus: Előadás ☐ Szeminárium ☒ Gyakorlat ☐	Értékelés: Kollokvium ☐ Gyakorlati jegy ☒
Tantárgy leírása:				
<p>1. A pszicholingvisztika tárgya, módszerei, határterületei.</p> <p>2. A nyelvi képesség – a nyelvelsajátítás és a nyelvhasználat– biológiai, neurológiai alapjai.</p> <p>3. Beszéd-, és nyelvelsajátítás. A nyelvfejlődés, mint mentális-neurális strukturálódási folyamat: terület-specifikus és terület-általános felfogások.</p> <p>4. A nyelvi információ feldolgozó rendszer felépítése és működése: a nyelvi jel mentális reprezentációjának természete, a szó-, frázis-, és mondatszintű struktúrák feldolgozásának-megértésének, létrehozásának-produkciójának alapfolyamatai és mechanizmusai a beszélt és írott nyelvben.</p> <p>5. A nyelvtudás, a nyelvhasználat és az agy szerkezete közti összefüggések. A frontális és a temporális agyterület sérüléseinek eltérő nyelvi következményei. A Broca, a Wernicke a konduktív afázia és az anomia nyelvi és nyelvhasználati tünetegyüttese. Az afázia típusokat és a korlátozottságok fokát diagnosztizáló fontosabb tesztek. Nyelvtanelméletek magyar afáziás nyelvi adatok tükrében</p> <p>Előtanulmányi feltételek: -- Heti 2 óra előadás + heti 2 óra tutoriális konzultáció</p>				
Kötelező olvasmányok:				
<p>Bernstein Ratner, N. – Berko Gleason, J. – Narasimhan, B.: Introduction to psycholinguistics: What do language users know? In J. Berko Gleason and N. Bernstein Ratner (eds.), Psycholinguistics (Ch. 1. 1-40.). Orlando, FL: Harcourt Brace, 1998.</p> <p>John Field: Psycholinguistics: A resource book for students. Routledge English Language Introductions, 2003.</p> <p>Michael Garman: Psycholinguistics. Cambridge University Press, Cambridge, 1990. (válogatott fejezetek)</p>				
Ajánlott olvasmányok:				
<p>Altmann, G.T.M.: The language machine: Psycholinguistics in review. British Journal of Psychology, 92:129-170. 2001.</p> <p>Bates, E. – Devescovi, A. – Wulfeck, B.: Psycholinguistics: A cross-language perspective. Annual Review of Psychology, 52:369-396. 2001.</p> <p>Bánréti Zoltán. (szerk.) Nyelvi struktúrák és az agy - Neurolingvisztikai tanulmányok Corvina kiadó, Budapest. 1999. 493.</p> <p>Osmánné, Sági Judit Az afázia klasszifikációja és diagnosztikája, <i>Ideggyógyászati Szemle</i>44. 8. 1991.339-362.</p> <p>Pléh Csaba, A magyar morfológia pszicholingvisztikai aspektusai, in: <i>Strukturális magyarnyelvtan 3. Morfológia</i> (szerk.: Kiefer F.) Akadémiai kiadó, 2000.951-1020.</p>				

Tantárgy neve: Lexikon						
Kredit: 5	Félév: 2	Heti óraszám: 3	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	☒ ☐ ☐	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy	☒ ☐
<p>Tantárgy leírása: A generatív nyelvelmélet lexikon-fogalma, a lexikon szerveződése, a lexikális egységek felépítése, a lexikonbeli információk mondattani kivetítése, morfológiai műveletek a lexikonban. Különféle igei argumentumszerkezeti típusok, a rajtuk végezhető műveletek (például műveltetés, passzivizáció); a nominalizáció típusai; esemény és eredmény jelentésű igéből képzett főnevek.</p> <p>Előfeltétel a morfológiai és a mondattani alapozó kurzus anyagának az ismerete. Heti 2 óra előadás és/vagy szeminárium + heti 1 óra tutoriális konzultáció</p>						
<p>Kötelező olvasmányok:</p> <p>Komlósy András (1992) Régensék és vonzatok. Kiefer Ferenc, szerk., Strukturális magyar nyelvtan. I. Mondattan. Akadémiai Kiadó. Budapest. 299-527. Szabolcsi Anna és Laczkó Tibor (1992) Bóvítmények a főnévi csoportban. Kiefer Ferenc, szerk., Strukturális magyar nyelvtan. I. Mondattan. Akadémiai Kiadó. Budapest. 235-295.</p> <p>Ajánlott olvasmányok:</p> <p>Kiefer Ferenc szerk. (megjelenés alatt) Strukturális magyar nyelvtan IV. A lexikon, Beth Levin – Malka Rappaport Hovav (1995) Unaccusativity. At the Syntax – Lexical Semantics Interface. MIT Press, Cambridge, Mass.</p>						

Tantárgy neve: Pragmatika						
Kredit: 3	Félévek száma: 1	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	X ☐ ☐	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy	X ☐
Tantárgy leírása: Ez a kurzus a kortárs pragmatikakutatás fő irányait vázolja fel. Négy befolyásos elméleti keretet mutat be részletesebben: a Brown–Levinson-féle udvariassági stratégiák rendszerét, az általánosított társalgási implikaturák neo-grice-i megközelítését, a poszt-grice-i relevanciaelméletet, valamint a pragmatikát nem a jelentéselmélet egyik ágának, hanem a nyelv funkcionális nézőpontú vizsgálatának, azaz a nyelvhasználat tudományának tekintő verschuereni koncepciót. Szó esik természetesen a bírálatok sarokpontjairól is. Áttekintjük továbbá a pragmatikában használatos adatgyűjtési és -feldolgozási módszereket, és belelapozunk a diszciplína vezető nemzetközi folyóiratának (<i>Journal of Pragmatics</i>) legfrissebb számaiba.						
Kötelező olvasmányok: Németh T. Enikő. Pragmatika. In: Kiefer Ferenc (szerk.): Magyar nyelv. Akadémiai, Budapest, 2006. 222–261. Németh T. Enikő. A kommunikatív nyelvhasználat elvei. In: Németh T. Enikő – Bibok Károly (szerk.): Általános Nyelvészeti Tanulmányok XX. Tanulmányok a pragmatika köréből. Akadémiai, Budapest, 2003. 221–254. Anne Reboul – Jacques Moeschler. A társalgás cselei. Osiris, Budapest, 1998/2000. 76–99. Kiefer Ferenc. Jelentéselmélet. Corvina, Budapest, 2000. 38–64. Stephen C. Levinson. Presumptive meanings: the theory of generalized conversational implicature. MIT Press, Cambridge (MA), 2000. 11–42; 165–217.						
Ajánlott olvasmányok: Németh T. Enikő – Bibok Károly (szerk.). Általános Nyelvészeti Tanulmányok XX. Tanulmányok a pragmatika köréből. Akadémiai, Budapest, 2003. Nagy Katalin. A pragmatika státusáról. <i>Magyar Nyelv</i> 101 [2005]: 436–448. Szili Katalin. Tetté vált szavak. A beszédaktusok elmélete és gyakorlata. Tinta, Budapest, 2004. Stephen C. Levinson. Pragmatics. Cambridge University Press, Cambridge, 1983. Penelope Brown – Stephen C. Levinson. Politeness: some universals in language usage. Cambridge University Press, Cambridge, 1987. Laurence R. Horn – Gregory Ward (szerk.). The handbook of pragmatics. Blackwell, Oxford, 2004. Jef Verschueren. Understanding pragmatics. Arnold, London, 1999. Jenny Thomas. Meaning in interaction: an introduction to pragmatics. Longman, London, 1995. Dan Sperber – Deirdre Wilson. Relevance: communication and cognition. Blackwell, Oxford, 1986/1995. Gabriele Kasper. Data collection in pragmatics research. In: Helen Spencer-Oatey (szerk.): <i>Culturally speaking: managing rapport through talk across cultures</i> . Continuum, London, 2000. 316–341.						